

Bloedtransfusie
Informatiebrochure

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL.....	3
1 WAAROM EEN BLOEDTRANSFUSIE?	4
2 WAARUIT BESTAAT BLOED?	4
3 HOE VINDEN WE PASSEND BLOED?	5
4 HOE GEBEURT EEN BLOEDTRANSFUSIE?	5
5 ZIJN ER BIJWERKINGEN?	6
6 KAN IK BLOEDTRANSFUSIE WEIGEREN?	6
7 BELANGRIJK VOOR U ALS PATIËNT.....	7
8 CONTACTGEGEVENS.....	7
9 NOTITIES.....	8

1 **Waarom een bloedtransfusie?**

Binnenkort ondergaat u (of uw kind) een ingreep of een behandeling, waarbij u misschien bloed toegediend moet krijgen (een bloedtransfusie).

Met deze infobrochure willen wij u meer informatie geven over een bloedtransfusie en geven wij u een antwoord op een aantal veelgestelde vragen.

Het lichaam van een gezonde, volwassen persoon bevat zo'n 4 tot 6 liter bloed, dit is afhankelijk van het lichaamsgewicht. Bloedarmoede kan ontstaan door bepaalde aandoeningen, veel bloedverlies (bv. door een operatie of een ongeluk), bij de behandeling van kanker of andere redenen.

Van een bloedtransfusie wordt gesproken als er een bloedproduct toegediend wordt via een infuus (in de volksmond 'een baxter').

De bloedtransfusie wordt steeds met uw toestemming voorgeschreven door uw arts (tenzij in dringende situaties), dit in functie van uw behandeling.

Hierbij zal uw arts u vooraf inlichten over:

- » de reden van de bloedtransfusie;
- » de risico's die aan deze bloedtransfusie verbonden zijn;
- » de risico's die ontstaan wanneer u niet instemt met een bloedtransfusie.

2 **Waaruit bestaat bloed?**

Bloed bestaat ongeveer 55% uit plasma. In deze gelige vloeistof zijn een heleboel stoffen opgelost zoals eiwitten, vetten, mineralen, hormonen, vitaminen en zouten. Al deze stoffen, maar ook de vloeistof, hebben hun functie. Soms moet het plasma aangevuld worden (bv. bij bloedingen of brandwonden).

De overige 45% zijn verschillende soorten bloedcellen. Er zijn 3 soorten bloedcellen:

- » rode bloedcellen (medische term: erythrocyten): deze brengen zuurstof dat door de longen wordt opgenomen naar de weefsels. Bij een ernstig tekort hiervan (bloedarmoede of bij bloedingen) kan het gebeuren dat er onvoldoende zuurstof in het lichaam wordt afgegeven waardoor er schade kan ontstaan aan de organen;

- » witte bloedcellen (medische term: leukocyten): dit zijn de verdedigers van het lichaam, ze zorgen voor de afweer tegen virussen, bacteriën en andere ziekteverwekkers. Doordat deze cellen een zeer korte levensduur hebben worden deze zelden toegediend;
- » bloedplaatjes (medische term: trombocyten): deze helpen bloedingen te stoppen. Wanneer er te weinig bloedplaatjes zijn, kunnen ernstige, soms spontane bloedingen ontstaan.

3 Hoe vinden we passend bloed?

Het is belangrijk dat u een bloedproduct krijgt toegediend dat veilig en kwaliteitsvol is en bij u past!

De Dienst voor het Bloed van Rode Kruis Vlaanderen zorgt ervoor dat het bloedproduct veilig en kwaliteitsvol is, dit enerzijds door een goede donorselectie en anderzijds door talrijke testen uit te voeren op het donorbloed zoals testen voor geelzuchtvirussen (hepatitis B en C), de geslachtsziekte syfilis en HIV (type 1 en 2) dat AIDS kan veroorzaken. Toch blijft er –ondanks alle voorzorgen- een zeer kleine kans op besmetting bestaan door bloedtransfusie.

Ook het ziekenhuis staat in voor een veilig transfusiebeleid en dit zowel in het labo als op de verpleegafdeling.

Om uw bloedgroep vast te stellen zal een verpleegkundige op 2 verschillende tijdstippen bij u bloed afnemen voor onderzoek. Als we al uw bloedgroep kennen door een eerder onderzoek, gebeurt er slechts 1 bloedafname.

Die voorafgaande onderzoeken zijn nodig. Sommige personen hebben immers afweerstoffen die vechten tegen bloedcellen van een ander. Deze stoffen kunnen aangemaakt zijn na een zwangerschap of een eerdere bloedtransfusie. Dit kan men in het laboratorium zien, wanneer men uw bloed met het donorbloed mengt (de kruisproef).

4 Hoe gebeurt een bloedtransfusie?

Bij een bloedtransfusie worden de rode bloedcellen, de bloedplaatjes of het plasma toegediend via een ader (bloedvat). Dit gebeurt meestal in de onderarm. Via het infuus wordt het bloedproduct toegediend.

Na de controle van uw identiteit (naam, voornaam en geboortedatum) en de bloedzak start de bloedtransfusie. De verpleegkundige zal tijdens de transfusie uw bloeddruk, pols, temperatuur en eventuele bijwerkingen regelmatig controleren.

De duur van de transfusie hangt af van het bloedproduct dat u krijgt en uw lichamelijke toestand.

Tijdens de transfusie mag u de kamer niet verlaten, na de transfusie blijft u minstens 1 uur op de afdeling.

5 Zijn er bijwerkingen?

Soms kan er een bijwerking optreden tijdens of na de transfusie, dit komt echter niet vaak voor. De symptomen van deze bijwerking zijn meestal koorts, rillingen, jeuk of een rode huid. Als u 1 of meerdere symptomen ervaart, verwittig dan direct een verpleegkundige. De transfusie wordt dan gestopt en uw arts zal beslissen welke maatregelen er moeten genomen worden.

Sommige personen vormen na een bloedtransfusie 'antistoffen' tegen het toegediende bloedproduct. Indien u last heeft van geelzucht of donkere urine, contacteer dan uw behandelende arts of na ontslag uit het ziekenhuis uw huisarts.

In geval van de vorming van antistoffen krijgt u een bloedgroepkaartje waarop staat dat u afweerstoffen aanmaakt. Dit moet u bij een volgende bloedtransfusie altijd tonen aan de arts of verpleegkundige.

6 Kan ik bloedtransfusie weigeren?

Ja, dat mag. Er zijn echter weinig andere alternatieven voor een bloedtransfusie.

Indien u een bloedtransfusie weigert, zal er u gevraagd worden een verklaring te ondertekenen. U kunt deze verklaring te allen tijde intrekken, als u toch bloedproducten wenst te krijgen.

Bespreek uw wensen ten aanzien van de bloedtransfusie tijdig met uw arts.

7 Belangrijk voor u als patiënt

- » Het is belangrijk dat u tijdens de transfusie op uw kamer blijft. Er zullen door de verpleegkundige regelmatig enkele controles (bloeddruk, pols en temperatuur) worden uitgevoerd om eventuele reactie op de transfusie vast te stellen.
- » Tijdens uw verblijf in het ziekenhuis is het van belang dat u te allen tijde uw polsbandje draagt! Zo kan er een juiste identificatie gebeuren. Het is belangrijk dat u het correcte bloedproduct ontvangt.
- » Als u zich tijdens de transfusie onwel voelt, verwittig dan direct de verpleegkundige.
- » Wanneer u zich na een transfusie thuis onwel voelt, verwittig dan direct uw huisarts.

8 Contactgegevens

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen of opmerkingen, dan kan u steeds terecht bij uw behandelende arts of verpleegkundige.

